

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

DE REDACTIE. — De aanstaande Vervlaamsching van het Gerecht.
Dr. G. EVERS. — Over de Noodzakelijkheid eener Hervorming van de Wetgeving op de Rijkscomptabiliteit.
RECHTSpraak.
Boetschappelijke Rechtbank te Antwerpen. — 8° Kamer. — Strafrechtspleging. — Bevoegdheid van den politierechter. — Inbreuk op het verkeer samenlopend met onvrijwillige wonen.
Handelsrechtbank te Brugge. — 26 October 1933. — Wet van 25 October 1919. — Levering. — Factuur termijn. — Fiscale wetten.
Handelsrechtbank te St Niklaas. — 24 April

1934. — Wissel. — Niet aanneming. — Vonnis voor aanneming. — Wederzijdsche verplichtingen. — Uitsluitend verkooprecht. — Bewijs door getuigen niet ontvankelijk.
Burgerlijke Rechtbank Antwerpen. — 4° Kamer. — 1 December 1933. — Huurceel. — Vaststelling van huurprijs. — Vreemde munt. — Schommelingen in de waarde. — Geen invloed op Belgisch geld.
UIT DE PERS.
Nederlandsche Vereeniging voor Internationaal Recht. — Algemeene vergadering.
WETGEVING.
BALIELEVEN.

De Aanstaande Vervlaamsching van het Gerecht.

Het staat thans onherroepelijk vast, dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers aanstaanden Dinsdag de bespreking zal aanvangen van het wetsvoorstel der Kamercommissie betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken.

We hebben dan ook in de laatste weken in de anti-Vlaamsche pers het kabaal zien herbeginnen tegen den ontworpen maatregel van gerechtigheid. Dezelfde bladen, die destijds hun giitige pijlen afschoten tegen de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool, tegen de onderwijswet en de bestuurswet, leggen het er thans op aan nog iets af te dingen op het voorstel, dat door de Kamercommissie werd aangenomen. Ons blad houdt zich niet bezig met deze pers, waarvan trouwens de onmacht evenzeer in de tegenwoordige aan gelegenheid zal blijken, als zij gebleken is bij de bespreking der vroegere wetten tot Vlaamsch rechtsherstel.

Doch in de organen van onze Franschsprekende confraters, zooals het « Journal des Tribunaux », zien we ook thans weer, na een periode van luwen, den anti-Vlaamschen geest zich met meer hardnekkigheid dan ooit openbaren.

Het wetsvoorstel tot vervlaamsching van het gerecht heeft in de laatste tijden een werkelijken lijdensweg afgelegd. Het is het voorwerp geweest van een guerilla-oorlog vanwege de coalitie der Vlaamschhateren van alle pluimage, en steen voor steen heeft men willen afbreken wat rechtvaardigheidszin, logische geest en Vlaamsche volksliefde met zooveel toewijding hadden trachten op te richten.

Na maandenlange commissievergaderingen werden in het Parlement een oneindig aantal amendementen ingediend, die zoo bitter weinig van het wetsvoorstel overlieten. Na talrijke nieuwe zittingen van de commissie is men eindelijk voor den dag gekomen met een voorstel, dat de poort openlaat aan alle mogelijke misbruiken, dat voor de Brusselsche omgeving den toestand slechter maakt dan hij thans is, dat geen waarborgen biedt voor een gave Vlaamsche rechtsbedeeling en dat in ontelbare moties, waaronder deze van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden op de Wetenschappelijke Congressen te Leuven, en van de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen, als volkomen onvoldoende werd bestempeld.

De zachtzinnige Vlaamsche idealisten, die steeds zoo zeer geneigd zijn toegevingen te doen, paaiden zich met de bedenking, dat een onuitputtelijke goede wil aan den dag diende gelegd te worden, dat men met de noodzakelijkheid van breede overgangsvormen diende

rekening te houden en dat het voorstel van de Kamercommissie, waarbij de Minister van Justitie verklaard had zich aan te sluiten, hoe onaannemelijk het ook was voor het Brusselsche, tijdelijk een vergelijk zou kunnen zijn, waarbij iedereen zich in den geest van nationale eendracht zou neerleggen.

Hoe heerlijk zij zich vergist hebben, blijkt reeds uit den titel van het artikel van Mter Paul Struye in het « Journal des Tribunaux » van 22 April l.l. « Le nouveau Projet sur l'emploi des langues en justice. — De sérieuses améliorations lui ont été apportées. Mais d'importantes retouches apparaissent encore nécessaires ». Kan men op duidelijker wijze den geesttoestand blootleggen, die vooral heerscht bij de anti-Vlaamsche meerderheid der Brusselsche balie. Het wordt ruw en nuchter bekend : de bijzonderste maatregelen, die een veilige waarborg boden voor den opbloei van een eigen Vlaamsch rechtsleven, hebben we reeds in de commissie kunnen doen verwerpen; het overige zullen we in het Parlement ook wel doen kelderen.

Mter Hennebicq, in het volgend nummer van hetzelfde blad, gaat verder en in een artikel getiteld « Appel au Roi » — artikel, waarvan de logische samenhang minder duidelijk is en waarin de fantasistische woordenvloed grootendeels zin en bedoeling verbergt — voert hij een bepaald revolutionnaire taal. Men gaat volgens hem de grondwet verkrachten, men bevindt zich in tegenwoordigheid van « een parlementaire staatsgreep ». Est-ce qu'on s' imagine que nous allons laisser faire?

Wij mogen dit natuurlijk niet al te zwaarwichtig opnemen. 't Zal wel eens te meer een plechtige slag in 't water blijken te zijn. Doch men legt het er in elk geval op aan van de nieuwe wet een misbaksel te maken, dat weinig of niets zal veranderen aan den bestaanden toestand van willekeur en Vlaamsche vernedering.

Mter Hennebicq acht het een aanslag op de grondwet, dat aan de advocaten eenige verplichting zou worden opgelegd voor wat betreft het pleidooi, alsof de grondwet niet bijzonder in gerechtszaken de taalregeling voorziet, en alsof deze verplichting niet reeds jaren bestond ten aanzien van de burgerlijke partij. Volledige vrijheid van het woord wordt er geëischt voor den advocaat, wien het behaagt in 't Fransch te pleiten in het Vlaamsche land, en in vlammeende bewoordingen wordt er verkondigd, dat de advocaat geen slaaf is « attaché à la Glèbe » doch dat hij over de meest onbepaalde vrijheid van spreken moet kunnen beschikken. Zonderling toch, dat de schrijver

van het artikel zich wel gewacht heeft eenig protest te laten hooren, wanneer aan een Vlaamsch advocaat, in 't Nederlandsch pleiten de voor een Vlaming vóór de Rechtbank te Charleroi, het woord geweigerd werd; wanneer de Rechtbank van Luik in algemeene vergadering besliste, dat de Nederlandsche taal niet kan geduld worden op hare zittingen; wanneer zelfs op een Burgerlijke Kamer van het Beroepshof te Brussel aan een Antwerpsch advocaat belet werd in 't Nederlandsch te pleiten, en in zoovele andere gevallen uit de jongste jaren!

En Mter Struye, na bevestigd te hebben dat alle magistraten van de Brusselsche Rechtbank de beide landstalen machtig zijn, beschrijft ons als zijn ideaal, dat het tweetalig debat, waarin een der advocaten Fransch en de andere Nederlandsch spreekt, zich meer en meer zou moeten uitbreiden...

Wij zullen natuurlijk de zeer bijzondere opvattingen van Mter Hennebicq over onze grondwettelijke bepalingen niet kunnen wijzen en wij hebben zelfs niet de hoop Mter Struye te kunnen overtuigen van het ongerijmde zijner opvattingen over gezonde cultuurtoestanden; wij weten dat een overgroot aantal onzer Brusselsche confraters hunne meening deelen en wij zijn er ons van bewust, dat er tegen het wetsvoorstel der Kamercommissie een hardnekkig offensief zal gevoerd worden en dat men niets ongedaan zal laten om het Vlaamsche rechtsherstel in de mate van het mogelijke te verhinderen.

Doch dan is het ook onze beurt het Mter Hennebicq na te zeggen : « Beeldt men zich dan in, dat wij zullen laten begaan? »

Veronderstelt men, dat de Vlamingen na hun

onuitputtelijke toegevingen zich tevreden zullen stellen met een verminkte wet, die niets veranderen zal aan het bestaande onrecht, die de verbastering verder zal laten doordringen en de heerlijke herleving der Vlaamsche cultuur zal terneer drukken?

De Vlaamsche juristen hebben in hunne laatste bijeenkomsten het wetsvoorstel der Kamercommissie als onvoldoende bestempeld; de noodige wijzigingen zullen er door het Parlement dienen aan toegebracht om er een wet van te maken, die de gave opbloeit van het Vlaamsch rechtsleven zal kunnen verzekeren. Doch elke poging van de anti-Vlaamsche machten om het voorstel der commissie nog verder te verminken, dient op voorhand verijdeld.

En daarom terug tot den harden en schoonen strijd! Het geldt hier een aangelegenheid, die niet alleen den juristenstand aanbelangt, doch die voor heel het Vlaamsche land van het grootste gewicht is. Wij dienen te gaan tot het volk, dat wij moeten toespreken en voorlichten in menigvuldige volksvergaderingen; de Vlaamsche maatschappijen, de Vlaamsche gemeentebesturen dienen wakker geschud en het moet moies regenen, waardoor duidelijk de volkswil aan het Parlement wordt kenbaar gemaakt. Ieder dient in zijn eigen politieke partij er zijn mandatarissen op te wijzen, welke verantwoordelijkheid zij zouden op zich nemen, indien zij er zich toe leenden de Vlaamsche Wedergeboorte te stremmen.

Tegen den uitgesproken wil van het Vlaamsche volk is geen macht bestand. Rustig, doch slagvaardig wachten wij den komenden strijd af. De Vlaamsche juristen zullen hun man staan!

De Redactie.

Over de Noodzakelijkheid eener Hervorming van de Wetgeving op de Rijkscomptabiliteit.

Onlangs, op een congres te Gent, zegde de heer Minister Tschoffen, naar aanleiding van gewenschte hervormingen in onze administratieve inrichting : « De comptabiliteit van den Staat moet herzien worden. Zij wordt gehouden volgens een verouderde en ondoeltreffende methode, die een degelijk beheerde vennootschap niet zou kunnen dienen. »

De Senaatscommissie voor Financiën lijkt dezelfde meening toegedaan; de heer Senator Van Overbergh stipt aan, in zijn verslag over de begroting van Financiën voor 1934, dat de Regeering ondervraagd werd nopens hare inzichten in verband met een eventuele hervorming der wetgeving op de Rijkscomptabiliteit, dewelke, naar het oordeel van die Commissie, niet meer schijnt te beantwoorden aan de noodwendigheden van onzen tijd. Het antwoord luidde dat die zaak alle aandacht van de Regeering in beslag neemt; dat een hervorming, in zeker opzicht, wenschelijk schijnt, doch dat het een moeilijke taak is, die overigens een langdurige inspanning zou vergen en waarvan de terugslag met de meeste omzichtigheid moet bestudeerd worden.

Dit antwoord werd door de Commissie met weinig sympathie begroet; deze was van meening dat de Regeering, zonder ander verwijl, een ontwerp bij het Parlement moest aanhangig maken; dit werd toch sinds 1919 beloofd. Sindsdien hebben we vernomen dat de heer

Minister Jaspar een commissie heeft ingesteld om den weg te bestudeeren die tot herziening der Rijkscomptabiliteit zou kunnen leiden. Zoo wordt deze quaestie alleszins actueel en is ook de tijd gekomen om er in dit blad eenige woorden aan te wijden, zonder er evenwel een uitgebreide studie van te maken, die buiten het kader van een weekblad zou vallen. Ons doel is slechts het bondig opgeven der bijzonderste bezwaren die het huidige stelsel worden ten laste gelegd.

In 't algemeen is het voldoende er op te wijzen dat de wet op de Rijkscomptabiliteit dagteekent van 15 Mei 1846 en de wet op het Rekenhof van 29 Oktober 1846 om uit te maken dat het niet te verantwoorden is zich aan het bestaande stelsel vast te klampen, en dat een aanpassing zich opdringt aan de zoo fel gewijzigde behoeften van het financieel Staatsbestuur. Het ligt voor de hand dat de Staat, die zijn bemoeiingen, vooral in de laatste dertig jaar, aanzienlijk heeft uitgebreid, die allerlei in 1846 ongekende bedrijven waarneemt, niet meer kan gediend worden door het eenvoudige comptabiliteitsstelsel van 1846. De regels van 1846 passen niet bij de complexiteit van den modernen Staat.

Overigens, hetgeen men de private comptabiliteit noemt, d.i. de boekhouding aangewend in nijverheid en handel, heeft een totale omwerking ondergaan in den loop der laatste

jaren. De methodes zijn gewijzigd, verbeterd. Alleen de comptabiliteit van den Staat is verstaand in den stand waarin zij zich bevond in 1846.

Indien de Staat, naar het voorbeeld van nijveraars en handelaars, zijn comptabele methoden had aangepast aan de noodwendigheden, dan zou men thans klaar zien in den financiële toestand van het Land; het Rekenhof zou zich in 1934 niet meer ophouden met het opmaken der rekening over 1926; de Staat zou merklijke besparingen doen zoo in tijd als in geld.

Soms wordt evenwel beweerd dat de Rijkscomptabiliteit niets gemeen heeft met de private comptabiliteit, wier doel is het vaststellen van een kostprijs, van een winst of van een verlies, terwijl de eerste dergelijke doeleinden niet nastreeft; dat het dus volstaat dat deze klaar en duidelijk weze.

Een comptabiliteit, welke zij ook weze, heeft nooit een ander doel dan het opmaken van een in cijfers uitgedrukt verslag over een beheer; dit wordt bekomen door de classificatie van de sommen en of deze classificatie baatzuchtig of onbaatzuchtig is, dat heeft volstrekt geen belang. De grond van de methode blijft altijd dezelfde en komt hier op neer: ontleding van de verrichtingen van elken dag, methodieke ordening met het oog op het opmaken van een synthetische opgave, die het verslag zal zijn, waarin de noodige bestanddeelen zullen geput worden voor het beleid der zaak.

Welke euvels worden het huidige stelsel ten laste gelegd?

Een eerste bezwaar dat aan onze Rijkscomptabiliteit wordt aangewreven, is het stelsel van het dienstjaar, dat meebrengt dat een begroting over twee verschillende jaren loopt, naar de voorschriften van artikel 2 der wet van 15 Mei 1846. De begroting van het dienstjaar 1933 wordt uitgevoerd van 1 Januari 1933 tot 31 Oktober 1934; nu op 1 Januari 1934 is het dienstjaar 1934 begonnen, zoodat thans en tot 31 Oktober 1934 twee begrotingen, 1933 en 1934, in uitvoering zijn.

Alle invorderingen gedaan gedurende de periode 1 Januari tot 31 Oktober 1934 mogen dus niet opgenomen worden als baten van 1934; een gedeelte ervan, namelijk de door de Schatkist krachtens de begroting van 1933 verkregen rechten, dient uitgeschakeld en bij 1933 gevoegd. De prijs van opleveringen die gedaan worden gedurende de eerste tien maanden van 1934, ingevolge overeenkomsten gesloten in den loop van 1933, hoeven ten laste gebracht van 1933.

Dat is het stelsel van het dienstjaar. Het is zeer ingewikkeld, verwekt veel tijdverlies en bezwaart het opmaken van de rekeningen. Terloops weze aangestipt, dat de laatste opgestelde algemeene rekening van het Rijk het dienstjaar 1925 betreft, hetgeen het stelsel best kenschetst.

Zelfs indien de comptabele verrichtingen hun normaal verloop krijgen, — hetgeen nooit gebeurd is, — dan wordt het ontwerp tot definitieve regeling van de begroting over 1933 slechts ingediend in den loop der maand December 1935. (art. 33 der wet van 15 Mei 1846.) Die vertraging is te wijten aan het stelsel van het dienstjaar, dat dus niet alleen ingewikkeld is maar ook traag werkt. Ook hebben meerdere landen er van afgezien, zelfs waar de annaliteit een der groote beginselen van het budgetair recht vormt.

Het stelsel dat daar tegenover staat is een kasstelsel. Alle ontvangsten, alle uitgaven worden opgenomen in de rekening van het lopende jaar. De dienst van een jaar loopt slechts over twaalf maanden, b.v. van 1 Januari tot 31 December, zonder bijkomende periode. Echter wordt soms, zoo in Engeland en in Duitsland, een korte aanvullende periode bijgezet, gedurende dewelke betalingen kunnen gedaan worden wegens binst de twaalf maanden ontvangen opleveringen.

Aan dit tweede stelsel wordt het verwijt gericht dat de administratie het in hare macht heeft den datum van een verevening naar willekeur te regelen en aldus een op het einde van het jaar te doene betaling te verschuiven tot het volgend jaar; dat de administratie op dezelfde willekeurige manier kan te werk gaan inzake ontvangsten door het toestaan van termijnen voor de betaling; hetgeen ten slotte neerkomt op een wijziging der uitkomsten van het beheer.

Ook wordt tegen het kasstelsel aangevoerd dat de vergelijkingen van jaar tot jaar moeilijk zijn en niet kunnen leiden tot werkelijk trefende besluiten.

Zelfs wordt beweerd dat dit stelsel de toepassing belet van het principe der annaliteit, neergelegd in artikelen 111 en 115 der Grondwet en naar hetwelk elke dienst zijn eigen lasten en baten moet krijgen.

Edoch, men merke wel op dat die bezwaren worden uitgeschakeld bij een zekere aanpassing van het zuivere kasstelsel en voornamelijk bij een wijziging in de opvatting van het begrip «verkrege rechten». Overigens het Belgische stelsel, ver van de annaliteit in acht te nemen, leidt tot vermenging der dienstjaren en is niet bij machte door elk dienstjaar eigen lasten en eigen baten te doen dragen, en dit, voor een deel, tengevolge van de verkeerde beteekenis die aan de «verkrege rechten» wordt gegeven. Wanneer een in 1933 gesloten overeenkomst gedeeltelijk wordt uitgevoerd in 1934, dan wordt de last opgenomen door den dienst van 1933. De oplevering komt dus 1934 ten bate en wordt nochtans betaald door 1933, alhoewel in feite de schuldeischer eerst zijn recht verkrijgt na de uitvoering, dus in 1934.

Anderzijds, diende, in een strikte toepassing van het huidige stelsel, op 31 December 1933 inventaris opgemaakt van de bestaande stocks, waarvan de waarde 1934 zou moeten worden ten laste gelegd. Ook een zekere som voor afschrijving van gebouwen en mobiliair zou door elk dienstjaar hoeven opgenomen. Dat wordt niet gedaan en dus zijn de uitkomsten van het dienstjaar ook onjuist.

Wij zullen niet ontkennen dat het dienstjaar zekere voordeelen bezit; edoch het sluit volstrekt de willekeur vanwege de administratie niet uit en, in onze Belgische toepassing, is het ver van de volmaakte uitslagen te verschaffen die ervan verwacht worden. Zelfs schept het voor den Minister, — zooals wordt beweerd, — de verplichting niet dadelijk bijkredieten aan te vragen en aan het Parlement bekend te maken dat de bewilligingen werden overschreden. De aanvragen om bijkredieten die sinds 1919 werden ingediend bewijzen afdoend dat dit argument geen steek houdt.

Voor het kasstelsel pleiten de groote eenvoudigheid en de winst van tijd. En mits de praktijk van het dienstjaar toch niet beantwoordt aan de theoretische verwachtingen, lijkt het aanbeveling te verdienen van dat eenvoudiger en ingewikkeld stelsel af te zien en, mits zekere aanpassingen, het kasstelsel aan te nemen.

Een tweede verwijt dat, o.i. gansch te rechte, aan de wet van 15 Mei 1846 wordt gedaan, is dat deze comptabiliteit alleen uiting geeft aan de toeneming en afnemende van wat de Staat bezit in den vorm van geld. Nu het is van belang te weten wat de Staat armer en rijker wordt aan andere stoffelijke goederen en in welke mate zijn vorderingen en schulden toebezit in den vorm van geld. Nu het is van belang de financiële kracht van den Staat te kennen.

Bij het particuliere bedrijf put men de noodige elementen in de balans, in de rekening van winst en verlies, die rechtstreeks voortvloeien uit de comptabele geschriften.

In de Belgische Rijkscomptabiliteit bestaan die gegevens niet. Reeds in 1867 heeft de heer Minister Malou op dit gebrek gewezen in deze bewoordingen «Je disais qu'il est fâcheux que l'Etat a toujours dressé des budgets et jamais des bilans». (Notice historique sur les finances de la Belgique).

Sindsdien werd niets gewijzigd. Het Rekenhof bezit zelfs de inventarissen niet die voorgeschreven zijn door artikelen 47, 48 en 52 der wet van 15 Mei 1846 en die overigens, waar zij maar enkel hoeveelheden zouden vermelden zonder opgave van waarde en waar zij niet rechtstreeks uit de comptabiliteit zouden voortkomen, totaal ondoeltreffend zouden zijn.

Hier dient er nochtans op gewezen dat de Commissie, ingesteld om den inventaris van het bezit van den Staat op te maken, een stap op den goeden weg heeft gedaan. Maar die inventaris is evenwel toch werk buiten de comptabele gegevens, hetgeen verkeerd is.

De Fransche Senator, de heer Béranger, heeft het Fransche stelsel — en dus ook het onze — beoordeeld in deze woorden:

«La comptabilité de l'Etat établit que les recettes et les dépenses sont faites conformément au vote du Parlement et aux règlements administratifs; elle est incapable, par contre, de retracer ce que deviennent les matières et objets qui donnent lieu à ces recettes et à ces dépenses.» (Documents parlementaires. Sénat. Paris 1923. Annexe n° 862 bl. 266).

De comptabiliteit, — men heeft dat zeer gepast gezegd, — staat in nauw verband met de rechten van het Parlement, dat toezicht dient te houden op de Staatsfinanciën. Om deze reden is het op prijs te stellen dat op dit punt een meer bevredigende regeling worde getroffen.

Een derde euvel, eigen aan het stelsel van 1846, is het gemis aan controle over de Thesaurie. De Minister van Financiën schijnt niet bij machte de ontvangsten en de uitgaven regelmatig te volgen, hij bezit geen overzichtelijke, dagelijks of wekelijks opgestelde, opgave. Buiten de «situation du Trésor public au 1er janvier...», die altijd vrij laat toekomt, krijgt het Parlement terzake geen documentatie.

Op dit stuk zouden wij les moeten nemen in Engeland, waar de Treasury ieder Zaterdag den stand van de Schatkist, het bedrag van de nationale schuld en van de Schatkistbons in omloop, publiceert. Ook in Frankrijk schijnt men dezen weg te willen opgaan.

Dit deel van onze comptabiliteit is gedurende de laatste jaren zoo erg in de war gelopen dat de rekenplichtigen der Staatsspoorwegen, deels gedurende den oorlog en deels in den loop der jaren 1919 tot 1926, voor 160 miljoen frank betalingen hebben kunnen doen zonder dat deze in de Thesaurie werden geregeld. En wanneer men in 1933 deze sommen in de boeken zocht te regulariseren, waren de bewijsstukken verdwenen en kon, bij gebrek

aan verantwoording, zelfs niet meer worden nagegaan of de betalingen werkelijk gedaan werden.

Ook de verantwoordelijkheid van allen die bij de ontvangst of bij de uitgave der staatsgelden betrokken zijn, dient of gepreciseerd of ingevoerd. In dit opzicht laat de bestaande toestand veel te wenschen over. Om een paar voorbeelden te geven: Het Rekenhof kent de onderrekenplichtigen niet, die in feite meerdere kantoren beheeren; hier is een toestand ontstaan die misschien in de praktijk wel voldoende geeft maar die niet altijd redematig is. Een rekenplichtige kan deficitair worden verklaard voor een zaak beheerd door een onderrekenplichtige, die niet verontrust wordt.

Anderzijds dient de verantwoordelijkheid gepreciseerd die kan worden opgelopen wegens door de Schatkist geleden schade, b.v. uit hoofde van gebrek aan toezicht bij de oplevering van werken of waren of tengevolge van misslag bij het opstellen van een mandaat.

Eindelijk dient aangestipt dat de draagwijdte van sommige artikelen der wet van 15 Mei 1846 nog altijd in discussie is en dat andere schikkingen nooit nageleefd werden.

Ook de wet van 29 Oktober 1846 heeft behoefte aan duchtige herziening; doch hier geldt het de inrichting van het Rekenhof en mijn beroepsplichten verbieden mij hier op dit punt mijn meening uit te drukken.

Dr. G. EVERS,
auditeur 2e klasse bij het Rekenhof.

RECHTSPRAAK

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

8e KAMER — 11 APRIL 1934

Voorzitter : Mr de Baer.
Rechters : MM. Verstraete en Rueff.
Op. Min. : Mr van Hille.

Pl.: Mters Van den Brande, Van der Donckt, Claes

STRAFRECHTSPLEGING. — BEVOEGDHEID VAN DEN POLITIERECHTER. — INBREUK OP HET VERKEER SAMENLOOPEND MET ONVRIJWILLIGE WONDEN.

Wanneer een inbreuk op het verkeer gepleegd wordt ter zelfder tijd als een inbreuk op artikel 420 van het S.W.B., spruiten die twee misdrijven niet noodzakelijkerwijze uit dezelfde oorzaak. In dit geval is de rechtbank van Enkele Politie bevoegd om over de inbreuken op het verkeer te vonnissen.

NOTA. — Het parket ontving een proces-verbaal ten laste van Smeenk hoofdens onvrijwillige slagen en wonden en inbreuk op het verkeer. De Procureur des Konings stuurde dit proces-verbaal aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de politierechtbank te Antwerpen, met melding, dat hij de zaak zonder gevolg liet hoofdens inbreuk op artikelen 418 en 420 van het S.W.B. (onvrijwillige kwetsuren). De ambtenaar van het Openbaar Ministerie daagde Smeenk wegens inbreuk op het verkeer. Smeenk daagde rechtstreeks de door hem gekwetste persoon als hebbende ook een inbreuk gepleegd op de reglementen op het verkeer. De zaken werden samengevoegd voor de politierechtbank.

Deze rechtbank verleende het volgend vonnis (Mr. Gillain Pv. Rechter 40 Januari 1932).

«Aangezien de twee zaken voortspuitende uit een en hetzelfde feit, namelijk eene botsing tusschen de voertuigen, toebehoorende aan de partijen, verknocht zijn en dienen gevoegd;

Aangezien het uit de bestanddeelen der zaak blijkt dat tengevolge van het ongeval in kwestie de heer De Smet kwetsuren heeft opgelopen die eene tijdelijke werkonbekwaamheid hebben veroorzaakt;

Aangezien bij afwezigheid van bevel van verzending voor de raadskamer de Politie-Rechtbank onbevoegd is om over deze zaak te keuren;

Om deze redenen :

Verklaren ons onbevoegd;

Beroep werd aangeteekend.

Voor de Rechtbank nam de heer van Hille, substituit Procureur des Konings, de volgende voordelingen :

«Aangezien eerste betichte verzonden werd voor de Politie Rechtbank wegens inbreuk op het verkeer;

Dat ter zitting voor den Eersten Rechter er ingeroepen werd dat de eerste betichte zich plichtig had gemaakt niet enkel aan inbreuk op het verkeer maar ook aan onvrijwillige slagen en wonden;

Dat de twee misdrijven uit het feit zelve spruiten;

Dat met rede de eerste Rechter zich onbevoegd heeft verklaard;

Dat het vonnis a quo wat eerste betichte betreft dient bekrachtigd te worden;

Dat de Rechtbank thans gelast als rechter van beroep, de zaak niet tot zich mag trekken, daar zij wegens onvrijwillige slagen en verwondingen als rechter van eersten graad moet beslissen;

Dat ten onrechte de eerste rechter zich onbevoegd verklaard heeft tegenover tweeden betichte welke enkel een inbreuk gepleegd heeft op de wetten op het verkeer, feit vallende onder de bevoegdheid van den politierechter;

Redenen waarom :

de ondergeteekende Procureur des Konings vordert de Rechtbank zich onbevoegd te verklaren om te vonnissen wat den eersten betichte betreft; ten gronde te beslissen wat tweede betichte betreft, na het vonnis waartegen beroep te hebben hervormd in zoo verre het verklaard heeft dat de Eerste Rechter onbevoegd was om tegen tweeden betichte te vonnissen, na evocatie wat dezen betreft.»

VONNIS.

In zake het Openbaar Ministerie tegen Smeenk en De Smet en Smeenk tegen De Smet,

BETICHT van te Antwerpen, op den openbaren weg den 22 September 1933.

DE EERSTE, aan zijn motorvoertuig eene snelheid te hebben doen of laten nemen welke gevaarlijk was voor het publiek of hinderend voor het verkeer.

of ten minste, bestuurder zijnde van een voertuig verzuimd te hebben de snelheid ervan derwijze te regelen dat hij voor zich eene voldoende vrije ruimte behield om voor eene hindernis dit voertuig tot stilstand te kunnen brengen.

DE TWEDE, bestuurder zijnde van een motorvoertuig dat op secundairen weg reed, verzuimd te hebben den doorgang vrij te laten voor den bestuurder die over den hoofdweg reed en die van rechts kwam.

Aangezien in den nacht van 22.9.1933 om 23.50 ter hoogte van het standbeeld Teniers er zich eene botsing heeft voorgedaan tusschen den door De Smet gevoerden auto rijdende van de Rubenslei naar de Van Breestraat, en deze door den genaamden Smeenk gevoerd, rijdende van de Maria Theresia laan naar de Van Eycklei,

Aangezien ten gevolge van deze aanrijding De Smet lichte kwetsuren opliep en beide voertuigen beschadigd werden. Aangezien het vaststaat dat volgens artikel 2b van het Koninklijk Besluit van 1.6.1931 Smeenk de hoofdbaan bereed en van rechts kwam, dat bijgevolg De Smet hem den voorrang moest verleenen.

Aangezien de Prokureur des Konings waarschijnlijk met het oog op dien dubbelen voorrang, waarvan Smeenk ongetwijfeld genoot, maar zonder het nochtans uitdrukkelijk op zijn kantschrift te vermelden, het proces verbaal aan den Officier van het Openbaar Ministerie bij de Politie rechtbank voor beschikking overmaakte met melding dat hij geen vervolgingen inspande wegens het wanbedrijf van onvrijwillige kwetsuren.

Aangezien de ambtenaar van het Openbaar Ministerie Smeenk vervolgd wegens, overduidelijk snelheid, terwijl anderzijds deze laatste rechtstreeks De Smet voor de Politie rechtbank gedagvaard heeft wegens inbreuk op artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 1.6.1931 om hem den doorgang niet vrij gelaten te hebben;

Aangezien de eerste rechter zich onbevoegd verklaard heeft om reden De Smet, ten gevolge van het ongeval in kwestie kwetsuren had opgelopen, en bij afwezigheid van bevel van verzending hij onbevoegd was om daarover te beslissen;

Aangezien eerst en vooral dient opgemerkt dat moest dit stelsel aangenomen worden, het slechts zou kunnen gelden ten opzichte van Smeenk die terzelfder tijd een wanbedrijf en een inbreuk op het verkeer zou kunnen gepleegd hebben, maar nooit ten opzichte van De

Smet aan wien enkel een inbreuk op het verkeer kan verweten worden;

Aangezien dus in ieder geval de eerste rechter ten opzichte van De Smet ten gronde had moeten beslissen;

Aangezien ten onrechte aangevoerd werd dat de overdreven snelheid ten laste van Smeenk gelegd en de door De Smet opgelopen onvrijwillige kwetsuren uit een zelfde feit voortspruiten en bijgevolg slechts tot de bevoegdheid der boetstrafelijke rechtbank behoren;

Aangezien om tot die meening te komen, men vooraf zou moeten beslissen dat de door De Smet opgelopen kwetsuren wel degelijk door de zoogezegde overdreven snelheid van Smeenk zouden veroorzaakt geweest zijn;

Dat echter de inbreuk op artikel 420 van het strafwetboek niet voor de politierechtbank aanhangig gemaakt zijnde, zij daarover niet te oordeelen had, dat bovendien niets uit het onderzoek toelaat van nu af te verklaren dat de opgelopen onvrijwillige kwetsuren wel degelijk uitsluitend aan de overdreven snelheid van Smeenk te wijten zijn.

Dat in ieder geval indien men zelfs bij veronderstelling die meening zou bijtreden, de beslissing van den Heer Prokureur des Konings Smeenk niet te vervolgen wegens inbreuk op artikel 418—420 van het strafwetboek, het recht aan het Openbaar Ministerie bij de politierechtbank niet ontnam Smeenk te vervolgen wegens inbreuk die in de bevoegdheid van de politierechtbank vielen (Cass. 20.9.1933 R. A. P. 1933 blz. 1079).

Dat het zoowaar is dat de heer Prokureur des Konings het proces verbaal aan den officier van het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank van Politie voor beschikking verzond;

Aangezien moest in het huidige geval de meening van den eersten rechter aanvaard worden zouden beide voorhanden vervolgingen wegens overtredingen op het verkeer nooit kunnen doorgevoerd worden bij afwezigheid van eenige daad van vervolging wegens inbreuk op 420 van het strafwetboek voor dezelfde rechtbank te brengen.

Aangezien bijgevolg het eerste vonnis te niet moet gedaan worden om rede het eerste gerecht ten onrechte geoordeeld heeft dat het onbevoegd was;

Daar de Rechtbank diensvolgens krachtens artikel 215 strafwetboek de zaak die voor haar komt tot zich dient te trekken om over den grond vonnis te vellen.

Aangezien uit het onderzoek der zaak blijkt dat De Smet ongetwijfeld de hem door de dagvaarding van de burgerlijke partij Smeenk verweten feiten gepleegd heeft.

Dat artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 1.6.1931 lid. 2 en 3 inderdaad aan De Smet die op een ondergeschikten weg reed oplegde vooraleer den hoofdweg te kruisen te vertragen om zich te kunnen vergewissen of den doorgang zonder risico mogelijk was en hem verbod zijn weg te vervolgen indien hij daardoor een gevaar van botsing deed ontstaan; (Cass. 13.11.1933. P. P. 1933 N° 116)

Aangezien uit de ligging der plaats blijkt dat De Smet gewis Smeenk heeft moeten zien aankomen.

Dat hij echter geacht heeft nog voor hem te kunnen door rijden, waarin hij inderdaad zou gelukt zijn zonder het onverwacht voorschieten van een fietser die hem tot stoppen verplichtte met het gevolg dat hij den weg van Smeenk versperde;

Aangezien echter de omstandigheden der botsing en namelijk het feit dat de auto De Smet met zulk geweld geraakt werd dat zij omvervloog en met de wielen omhoog op de riggels van den tram terecht kwam, bewijzen dat Smeenk met eene gevaarlijke snelheid gereden heeft.

dat de overtreding ten laste van Smeenk aldus bewezen is;

Aangezien het onmogelijk is te bepalen of de kwetsuren door De Smet opgelopen het gevolg zijn van zijne eigene onvoorzichtigheid ofwel indien ze het gevolg zijn van de overtreding ten laste gelegd van betichten vonnis te vellen,

Om deze redenen :

De Rechtbank zetelende in graad van beroep, rechtdoende bij tegenspraak, gelet op art. 3. II K.B. 26.VIII.1925 gewijzigd door art. 2 K. B. I.VI.1931, w. 1.8.1899, 1.2; 1383 BWB. 209.210 210 W. B. S., zegt voor recht dat de eerste rechter bevoegd was van over de overtreding ten laste gelegd van betichten vonnis te vellen,

en de zaak tot zich trekkende en doende wat de eerste rechter had moeten doen,

veroordeelt De Smet tot eene geldboete van 25 franken, Smeenk tot eene geldboete van 15 franken, welke geldboeten bij toepassing van art. 1 der wet van 27 December 1927 vermeerderd zijn met 60 deciem per frank en gebracht op 175 en 105 franken behulpelijk drie en drie dagen gevang en,

verwijst De Smet tot 2/3 en Smeenk tot 1/3 der kosten der twee gedingen.

Rechtdoende op den eisch der burgerlijke partijen,

Aangezien de schade aan de auto van Smeenk beloopende op 1048,75 frank en de som van 150 frank wegens onbruikbaarheid van den auto voldoende bewezen zijn;

Aangezien het niet betwist wordt dat de schade aan den auto De Smet toegebracht op 2742,65 frank beloopt en de schade geleden

door gemis aan genot 250 frank bedraagt;

Aangezien het overige der vraag van De Smet niet gegrond is.

Aangezien de verantwoordelijkheid voor de hier vermelde gevolgen der botsing ten lasten moeten gelegd worden van De Smet 2/3 en van Smeenk 1/3

De Rechtbank,

verwijst Smeenk te betalen de som van 198,42 frank aan De Smet met de gerechtelijke intresten».

NOTA. De Rechtbank heeft deze zaak in feite beslecht zeggende dat de twee misdrijven gepleegd door Smeenk NIET uit dezelfde oorzaak spruiten. Zulks aangenomen zijnde, is de gegeven oplossing niet betwistbaar. Maar had de Rechtbank beslist dat de twee misdrijven uit een zelfde oorzaak sprongen, dan had zij een oplossing moeten geven over een zeer betwistbaar punt: zeggen of de misdrijven gepleegd door de twee betichten samenhangend waren; in andere woorden of de Rechtbank ja of niet bevoegd was om tegen De Smet te oordeelen.

HANDELSRECHTBANK TE BRUGGE

26 OCTOBER 1933.

Voorzitter : M. Leon Viaene.
Rechters : MM. Huys en Divain.
Referendaris : M. Ed. Maertens.
Pleiters : Mrs. Claeys en Boedt.

WET VAN 25 OCTOBER 1919. — LEVERING. — FACTUUR TERMIJN. — FISCALE WETTEN.

De termijn van een maand, bepaald in art. 18 der wet van 25 October 1919 begint slechts te lopen na de levering der koopwaar en na het indienen van de factuur.

Dit artikel moet in verband gebracht worden met art. 52 der wet van 28 Maart 1921, dat het afleveren van een factuur verplichtend maakt voor elke overmaking van roerende goederen, indien een der partijen koopman en in België gevestigd is.

De fiscale wetten zijn van openbare orde en de verplichtingen die zij instellen behouden hun wettelijk gezag zelfs in handelsbetrekkingen.

Van Buylaere t/ Beirlant.

Aangezien eischer de betaling van 2.298,60 frank opvoert, prijs van uitgevoerde werken en huurprijs van een moto;

1) 273,20 fr. huurprijs van een moto;
Aangezien verweerder antwoordt, dat hij deze moto in bruikleen ontving, omdat eischer niet klaar was met de herstellingen van de auto;

Dat deze bekentenis ondeelbaar is en gelijk staat met de betwisting der vraag;

Doch aangezien eischer reeds op 18 Juli 1933 de betaling van den huurprijs opvoerde, dat verweerder hierop niet geantwoord heeft en hierdoor zijn schuld bekend heeft;

2) 2.025,40 fr. uitgevoerde werken aan een auto;

Aangezien verweerder opwerpt, dat de herstellingen gebrekkig en schadelijk waren, zodat hij zelf de beschadiging van de auto heeft moeten herstellen en hiervoor 1.263,15 frank heeft moeten betalen, som die hij bij tegenvordering terugvraagt.

Aangezien eischer vruchteloos het art. 18 der wet van 25 October 1919 inroep om te doen zeggen, dat de ingediende bezwaren niet meer ontvankelijk zijn een maand na de levering;

Aangezien dit artikel in verband moet gesteld worden met het artikel 52 der wet van 28 Augustus 1921, dat het afleveren van een factuur verplichtend maakt voor elke overzetting van roerende goederen, indien een der partijen een koopman en in België gevestigd is;

Dat de fiscale wetten van openbaar belang zijn en dat de verplichtingen, die zij instellen, hun wettelijk gezag zelfs in de handelsbetrekkingen behouden (vergelijk met art. 6 B. W.);

Aangezien de termijn van een maand, bepaald in de wet van 25 October 1919, dus slechts begint te lopen na de levering en na het indienen van de factuur;

Aangezien verweerder beweert, dat hij de factuur — alhier niet voorgebracht — slechts in den loop van het geding gezien heeft, zodat hij de degelijkheid der herstellingen nog mag betwisten;

Aangezien eischer moet bewijzen, niet dat hij herstellingen uitgevoerd heeft, doch dat hij ze goed uitvoerde of dat ze aanvaard werden;

Aangezien verweerder bekend, dat hij de auto in ontvangst genomen heeft zonder schriftelijke bezwaren in te dienen, dat eischer zelf beweert dat verweerder dit met geweld bekomen heeft;

Aangezien eischer hiertegen onmiddellijk verzet gedaan heeft en de betaling opgeëischt heeft zonder een antwoord van verweerder te ontvangen.

Dat verweerder bovendien door een ander vakman aan zijn auto heeft doen werken zonder eerst den echten toestand tegensprekelijk te doen vaststellen;

aangezien hieruit blijkt, dat de werkzaamheden van eischer aanvaard werden en dat de tegenvordering ongegrond is;

Om deze redenen de Rechtbank veroordeelt verweerder tot de betaling van 2.298,60 frank voor bovengenoemde redenen met de rechterlijke kroon en tot de gedingkosten.

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

HANDELSRECHTBANK ST. NIKLAAS

24 APRIL 1934.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.
Pleiters : Mrs. De Pesseroey en P. M. Orban.

WISSEL. — NIET AANNEMING. — VONNIS VOOR AANNEMING. — WEDERZIJDSCHE VERPLICHTINGEN. — UITSLUITEND VERKOOPRECHT. — BEWIJS DOOR GETUIGEN NIET ONTVANKELIJK.

Tusschen kooplieden voor een handelsschuld en in afwezigheid van een tegenstrijdig beding heeft de schuldeischer het recht een wissel te trekken op den schuldenaar welke gebonden is hem aan te nemen.

Bij gebreke aan vrijwiltige aanneming geldt het vonnis voor aanneming.

Het ligt in den wensch van de handelswet dat de Rechter het getuigenbewijs niet zou toelaten van overeenkomsten of bedingen waarvan de waarde de 150 Frs. te boven gaat, telkenmale partijen in de gelegenheid waren een schriftelijk bewijs te hebben.

N. V. Tissages t/ Bové.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 19 Maart 1934;

Aangezien de vraag strekt ten einde ge-daagde : «1° zich te hooren veroordeelen om, binnen de drie dagen van de beteekening van het te wijzen vonnis, de drie wissels aan te nemen, waarvan een afschrift wordt gegeven aan het hoofd der inleidende dagvaarding, ten beloope van fr. 6.895,25 - 25.133,30 en 3.312,15 en waarvan de niet-aanneming door protest werd vastgesteld; te hooren zeggen dat, na het verstrijken van dezen termijn, het vonnis zal gelden voor aanneming en dat de expeditie van het vonnis aan de effecten zal mogen gehecht worden om voor aanneming te gelden; 2° te hooren zeggen dat de contracten, tusschen partijen afgesloten op 26 December 1933 en 9 Januari 1934, ten nadeele van den verweerder verboden zijn, voor zooveel zij onuitgevoerd bleven; 3° zich te hooren veroordeelen om al de kosten te betalen, daarin begrepen de protestkosten van niet-aanneming dewelke beloopt tot fr. 83,90; het te verleen vonnis uitvoerbaar te hooren verklaren niettegenstaande verzet of hooger beroep en zonder borgtocht»;

Aangezien de aanlegster hare vraag intrekt wat betreft den wissel ten bedrage van fr. 6.895,25;

Aangezien verweerder tegen den eisch aanvoert dat hij niet kan gehouden zijn bedoelde wissels aan te nemen om reden de aanlegster zelve hare verplichtingen niet nakwam; dat verweerder, namelijk, beweert dat, bij het overmaken der bestellingen, uitdrukkelijk werd bedongen dat de artikelen, door de aanlegster te vervaardigen, aan geen andere handelaars in geweeffels zouden geleverd worden; dat desondanks, aanlegster, begin 1934, dezelfde geweeffels bij twee winkeliers, te Aalst en te Tamsche, te koop heeft aangeboden en verkocht;

dat, bij wederisch, de verweerder besluit dat de Rechtbank zou zeggen voor recht dat de koop tusschen partijen gesloten, voor zooveel hij betrekking heeft op de nog in het magazijn van aanlegster voorhanden zijnde stukken, als op deze welke nog te leveren zijn, verboden is ten nadeele van de aanlegster; diensvolgens, te bevelen dat de nog voorhanden zijnde stukken door de aanlegster moeten teruggenomen worden en laatstgenoemde te veroordeelen aan den verweerder te betalen eene schadevergoeding van fr. 10.000 met de wettelijke rente;

Aangezien de aanlegster loochent aan verweerder den uitsluitenden verkoop te hebben toegestaan van zekere geweeffels door haar vervaardigd;

Aangezien op verweerder den bewijslast zijner bewering rust;

dat uit het feit dat de verweerder zekere teekeningen heeft geïnspireerd of de te gebruiken kleuren heeft aangeduid, niet noodzakelijk volgt dat de aldus gefabriceerde geweeffels aan geen andere handelaars mochten verkocht worden;

dat, immers, het een alledaagsch feit is dat, voor aanzienlijke bestellingen, de fabrikant zich, wat betreft de teekening en de kleur, zooveel mogelijk schikt naar de onderrichtingen en ingevingen van den koper;

Aangezien, in het onderhavig geval, de verweerder moet bewijzen dat hem, door de aanlegster, den uitsluitenden verkoop van bepaalde geweeffels werd toegestaan;

Aangezien de verweerder aanbiedt zijn «uitsluitend recht» op zekere geweeffels door de aanlegster vervaardigd, door getuigen te bewijzen;

Aangezien dit getuigenbewijs niet toelaatbaar is, niets slechts omdat, van de aangehaalde feiten, er sommige niet ter zake dienend of afdoende zijn, of in te onbepaalde termen zijn opgesteld, maar vooral omdat verweerder de gelegenheid heeft gehad een schriftelijk bewijs in te trekken van zijn zoogezegd «uitsluitend recht»;

dat, inderdaad, de verweerder niet betwist dat hij zijn bestellingen schriftelijk deed en dat de door hem overgemaakte bestellingen door de aanlegster schriftelijk werden bevestigd;

dat, in die omstandigheden, het niet te begrijpen is dat, moest werkelijk, voor bepaalde

geweeffels, een recht van alléénverkoop in voordeel van verweerder bedongen zijn geweest, laatstgenoemde dit voor hem zoo belangrijk voordeel niet zelf zou vermeld hebben bij de bestelling of, minstens, doen vermelden hebben hetzij bij de bevestiging van de bestelling, hetzij op de facturen;

dat dit verzuim, van wege verweerder, des te meer laakbaar is, dat het ging om bestellingen voor aanzienlijke bedragen;

Aangezien het in den wensch ligt van de handelswet dat de Rechter het getuigenbewijs niet zou toelaten van contracten en bedingen, waarvan de waarde 150 frank te boven gaat, telkenmale partijen de gelegenheid hadden een schriftelijk bewijs in te trekken (Ber. Gent. 6 Jan. 1926 en 4 Februari 1926; J. C. Fl. 1926, Nrs 4654 en 4655);

Aangezien het blijkt uit de bestanddeelen der zaak dat, in casu, het gaat om een handels-schuld, tusschen kooplieden en dat er geen overeenkomst bestaat die de acceptatie verbiedt; dat, gezien deze drie voorwaarden verwezenlijkt zijn, de schuldeischeres het recht had wissel te trekken op haar schuldenaar en de betrokkene gehouden was den wissel aan te nemen (Wet van 20 Mei 1872, art. 8);

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten verwerpende, veroordeelt verweerder om, binnen de drie dagen van de beteekening van het onderhavige vonnis, de wissels aan te nemen, waarvan kopij wordt gegeven aan het hoofd der inleidende dagvaarding, ten bedrage van fr. 25.133,30 en fr. 3.312,15; zegt dat, na het verstrijken van dezen termijn, het vonnis zal gelden voor aanneming en dat de expeditie van het vonnis zal mogen gehecht worden aan de wissels om voor aanneming te gelden; verklaart de contracten tusschen partijen afgesloten op 26 December 1933 en 9 Januari 1934, ten nadeele van den verweerder verboden, voorzooveel zij onuitgevoerd bleven; verwijst verweerder in al de kosten daarin begrepen de protestkosten van niet-aanneming dewelke beloopt tot fr. 83,90;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of hooger beroep en zonder borgtocht.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

4e KAMER. — 1 DECEMBER 1933.

Enige rechter : M. Delvaux.
Pleiters : Mrs. Van den Herwege loco Mr Wynen en Frans Mattheessens.

HUURCEEL. — VASTSTELLING VAN HUURPRIJS. — VREEMDE MUNT. — SCHOMMELINGEN IN DE WAARDE. — GEEN INVLOED OP BELGISCH GELD.

Wanneer een huurprijs vastgesteld werd in betrekking met een vreemde munt blijft de vastgestelde prijs onveranderd wanneer de schommelingen in de vreemde munt geen invloed hebben gehad op de waarde van den Belgischen frank.

Dit is namelijk het geval met de verhoudingen van het Engische Pond Sterling, dat in waarde verminderd is, tegenover de Belgische frank, die zijn waarde behouden heeft.

Cosmas t/ Van der Keilen.

Gezien de stukken van het geding.

Bij schriftelijk huurceel d.d. 17-2-1927 (geregistreerd), heeft aanlegger een gedeelte van een huis in huur gegeven aan den Heer Van Gestel, die het overgedragen heeft aan den Heer De Cock, welke op zijn beurt gezegd huurceel aan verweerder heeft afgestaan.

Artikel 3 van litigieus huurceel luidt als volgt : «Le oyer annuel est fixé à la somme de Fr. 15.000.— payables par 1/4, par trimestre et par anticipation au domicile du soussigné d'une part équivalent à 85.14. Ce dernier montant devra être payé par le preneur quelques soient les fluctuations du franc».

Aangezien verweerdere, zich op voornoemd artikel steunende, weigeren den huurprijs op de basis van Frs. 15.000,— te betalen en bieden slechts aan de huur te vereffenen rekening houdende met de minderwaarde van het pond sterling.

Bovendien vergen zij bij tegeneisch de terugbetaling van een gedeelte der huurgelden, betaald sinds het dalen van de Engelsche munt en die, zonder rekening te houden van het pond sterling, werden vereffend.

Aangezien aanleggers vordering strekt te hooren zeggen voor recht dat verweerdere zullen gehouden zijn den huurprijs te vereffenen a rato Frs. 15.000.— en bovendien tot de betaling van zeker aantal bedragen wegens de verhuring van de keuken, het verbruik van Water en achterstallige belastingen.

Voor wat het litigieus beding aangaat.

Aangezien het vaststaat dat op den datum waarop het huurceel werd aangegaan, de Belgische frank verschillende schommelingen had ondergaan hetgeen het vaststellen van een huurprijs, die altijd dezelfde waarde zou behouden, moeilijk maakte;

Aangezien het voortspruit, zoowel uit den geest als uit de bewoordingen van het kwetieus beding, dat partijen zich hebben willen vrijwaren tegen het gebeurlijk dalen of stijgen van de Belgische munt en diensvolgens, als vergelijkingspunt, het Eng. pond hebben aangenomen, dat als onveranderlijk aanzien werd

en waarvan de daling niet te voorzien was. Aangezien het niet betwistbaar is dat de daling van het pond sterling geen invloed heeft uitgeoefend op de waarde van den Belgischen frank en diensvolgens aanleggers vordering als gegrond voorkomt.

Aangezien bovendien verweerders het eens schijnen te zijn met deze zienswijze door bijna eene eenparige rechtspraak bekrachtigd, daar zij nog, na het dalen van het pond sterling, den huurprijs a rato van Fr. 175.— per pond sterling hebben vereffend.

(overige zonder belang.)

Uit de Pers

Nederlandsche Vereeniging voor Internationaal Recht

Algemeene Vergadering

Wij deelen hieronder aan onze lezers het interessant verslag mede dat verschenen is in de Nieuwe Rotterdamse Courant van 29 April i.l. (ochtendblad) betreffende de algemeene vergadering van de «Nederlandsche Vereeniging voor Internationaal Recht».

De algemeene vergadering, Gistermiddag heeft in het gebouw van den hoo-gen raad te 's-Gravenhage een algemeene vergadering der Nederlandsche vereeniging voor internationaal recht plaats gevonden, onder voorzitterschap van mr. B. C. J. Loder.

HET JAARVERSLAG

De secretaris, mr. K. Jansma, bracht het jaarverslag over 1933 uit.

Hieraan wordt ontleend, dat de ongunstige tijdsomstandigheden ook op de International Law Association haar invloed doen gevoelen. Vele leden meenen, de vrij hooge contributie niet langer op hun budget te kunnen opnemen, en het vertrouwen in het nut van internationale samenwerking vermindert. Een zwaren slag leed de I. L. A., toen de Duitse afdeling, die sinds eenige jaren tot grooten bloei was gekomen en die aan het werk der Association een gewichtig aandeel nam, kort geleden op wensch der regeering moest worden ontbonden.

Ook het werk der I. L. A. wordt door de gewijzigde tijdsomstandigheden beïnvloed. Zoo was er nog op de conferentie te Oxford van 1932 een zeer krachtige strooming, die een fundamentele wijziging van het neutraliteitsrecht, zoo niet algeheele opheffing van dit recht, gewenscht achtte, zulks met een beroep op het statuut van den Volkenbond en het Briand-Kellogg-Pact. De secretaris der Nederlandsche vereeniging, mr. K. Jansma, heeft hier tegenover de tot dusverre bekende opvattingen van neutraliteit in bescherming genomen en er o.m. op gewezen, dat de Volkenbond thans wel een groot aantal leden telde, maar dat dit lidmaatschap opzeggbaar was. Sedert verlieten Japan en Duitschland den Volkenbond. De neutraliteitscommissie der I. L. A. zet dan ook haar werkzaamheden voort.

De Nederlandsche vereeniging werkte met het Nederlandsch oeconomisch instituut mede tot oprichting van een commissie tot coördinatie van internationale studien. Van deze commissie trad het bestuurslid mr. Th. A. Fruin als voorzitter op en prof. mr. G. M. Verrijn Stuart als secretaris. Van de Executieve Council der I. L. A. heeft de Nederlandsche vereeniging een officiële betuiging van deelneming met het overlijden van de leden Heemskerk en Van Slooten ontvangen. Hierbij werd in het bijzonder in warme bewoordingen hulde gebracht aan de groote verdienste van mr. Van Slooten, «whom to know was a privilege and is now a treasured memory».

Het aantal leden der vereeniging daalde van 146 tot 130. De financiën bevinden zich echter nog in goeden toestand.

Bestuursverkiezing.

Ter vergadering werden als bestuursleden herkozen de heeren Loder, Van Aalst en Asser en gekozen de heeren Limburg en prof. Van Brakel.

REDE Mr. J. LIMBURG

Nadat de minister van Justitie, mr. Van Schaik, ter vergadering was verschenen, heeft mr. J. Limburg een rede gehouden over «internationale rechtsbescherming van de belangen van particulieren».

De heer Limburg merkte op, dat het onderwerp van zijn voordracht neerkomt op de vraag, in hoeverre er internationale instanties voor particulieren bestaan en in hoeverre het, voor zoover zij niet bestaan, gewenscht is, dat zij worden geschapen. Het internationale strafrecht liet spr. buiten zijn beschouwing. De Nederlandsche rechter behandelt acties van Nederlanders en vreemdelingen hier, ook tegen den staat. Doch laat ons niet te simplistisch zijn. Laat ons ons niet te veel verknukelen in de goede eigenschappen der rechterlijke macht, die wij haar zoo gaarne toekennen. Een moeilijkheid betreft de executie van een Nederlandsch vonnis in het buitenland. Voorts kan men den Nederlandschen staat niet dagvaarden voor een vreemden rechter. Het gaat verder niet alleen om de onpartijdigheid onzer rechterlijke macht. Als aan 's rechtens oordeel onderworpen is de uitlegging van een internationaal traktaat, legt de Nederlandsche rechter het uit, met de Nederlandsche interpretatie-methoden. Stelt een vreemdeling een akte in tegen den staat op het gebied van administratief recht, dan is de vreemdeling ook onderworpen aan de methode van interpretatie, van werken, van den Nederlandschen rechter. In de internationale doctrine wordt zijn onpartijdigheid die wij hier allen aannemen, niet overal aangenomen. De belangen van vreemdelingen, die geschonden zijn, hebben de grootste rol gespeeld op het terrein van het publieke recht. Daarbij komt ook nu nog in de eerste plaats de diplomatie in beweging en als die niet helpt, komen represailles en retorsie, tot blokkades toe. Voor zulke gevallen gebeurt het herhaaldelijk, dat de rechter van het land er niet is om erover te oordeelen. Wij hebben voor de onrechtmatige overheidsdaad onze civiele

akte, maar in vele landen wordt niet recht gesproken over een overheidsdaad. Iemand kan daardoor feitelijk geen recht krijgen, hoewel hij recht heeft, naar goede justitie behandeld te worden. Voor dergelijke geschillen zijn claimscommissies gemaakt tusschen Mexico en de Vereenigde Staten. Daarbij kunnen particulieren zelf de procedure entfameeren.

Moeten zulke instanties worden ingevoerd? Men stuit daarbij op de vraag, of de individu subjeet van volkenrecht is. Sommigen geven een ontkennend antwoord (Anzelotti), anderen een bevestigend (Politis). De laatste zegt, dat het doel ten slotte is de bescherming van de rechten des menschen. Hij gaat daarbij zelfs tot Grotius terug. In de praktijk ziet men, dat genoemde internationale instanties, waarbij particulieren worden toegelaten, toenemen.

Ook rechten van staten kunnen ter sprake komen bij procedures met vreemdelingen. Daarbij zijn conflicten van het nationale recht van den eenen en van den anderen staat mogelijk. Het komt voor, dat zulke procedures draaien om de rechten van staten. Deze komen er dan dus niet slechts terloops bij ter sprake. Men denke aan de bepaling van het domicilie door Nederlandsche en b.v. door Fransche autoriteiten bij kwesties van dubbele belasting.

Spreeker memoreerde Asser's voorstel op de eerste vredesconferentie tot instelling van een hof van cassatie voor internationaal privaatrecht, waarvan niets is gekomen. In de tweede conferentie volgde het prijsgerecht, dat nergens is ingevoerd. Na den oorlog kwamen de internationale gemengde gerechten, met een neutralen president, en twee rechters, van elken staat één. Spr. noemde in dit verband het traktaat van Versailles. Deze gerechten berechten een groote reeks van geschillen. Daarbij dagvaarden particulieren de ressortissants van de andere staten. Men zegt misschien, dat die gerechten tijdelijk zijn, maar zij werken al 15 jaar en hebben hun werk nog lang niet af.

De claimscommissies zijn voorts na den oorlog voortgezet, tusschen Mexico en Duitschland, Mexico en Frankrijk, Mexico en de Vereenigde Staten. Ook hierbij worden de particulieren toegelaten.

Spr. ging na, wat voorafgegaan is aan de totstandbrenging van het statuut van het permanente hof van internationale justitie. Te Genève wilde men niet weten van toelating van particulieren tot het hof. Alleen de staten, heeft men gezegd. Hoe heeft het hof in zijn jurisprudentie het desbetreffende artikel opgevat? De doctrine is, dat een particulier niet kan komen voor een internationale instantie, maar het was reeds lang een gewoonte, dat de staat het voor een particulier opnam. De staat, die het opneemt voor zijn burger, oefent daarmee uit niet het recht van den burger, maar zijn eigen recht. Zoo is de doctrine en het hof herhaalt het. Het is een geëtatiseerd geschil, een geschil tusschen de twee staten.

Spr. ging na de ontwikkeling der jurisprudentie van het hof. Hij herinnerde aan het arrest over de «Wimbledon», een Britsch schip, bevracht door een Fransche maatschappij, dat Duitschland verhinderde, door het Kieler kanaal te varen. Het hof heeft de schadevergoeding aan reeders en bevrachters wel degelijk toegelaten daarbij.

Spr. memoreerde ook het Mavromatis-arrest. Engeland belette Mavromatis openbare werken in Palestina uit te voeren. Griekenland maakte Mavromatis' recht tot het zijne en dagvaarde voor het hof Engeland, dat de exceptie van onbevoegdheid opwierp, waarop het hof verklaarde, dat die exceptie niet opging. Het hof wies toe schadevergoeding aan Mavromatis, te betalen door Engeland. Het hof zei niet eens, dat men eerst naar den nationalen rechter had moeten gaan.

Het derde geval is dat van Fransche houders van Servische leeningen. Servië wilde betalen niet in goud, maar in papieren franken. Het Fransche gouvernement neemt het voor de houders op. Er komt een compromis. Servië accepteert Frankrijks tusschenkomst. Men komt overeen, dat de zaak voor het hof gebracht zal worden. Het hof zei, dat nu Frankrijk en Servië een compromis hebben gesloten om de zaak voor het hof te brengen, het een zaak tusschen de staten is. Het hof verklaarde voorts, dat hier sprake was van de quaestie van schending van een internationaal recht, woorden, voorkomende in het statuut van het hof en in het Volkenbondspact. Het hof zei, dat het voldoende was, dat men het in het compromis erover eens was, wat men zou vragen en waarover men zou procederen. Het hof verklaarde zich competent. De particulieren mogen het hof dankbaar zijn. Wat zou het hof aan kracht ingeboet hebben, als het had gezegd, dat men eerst de nationale instanties had moeten uitputten.

De belangen van particulieren worden door het hof beschermd. De eenige eisch van het hof is, dat de staat het voor zijn burger opneemt.

Is dit genoeg? Neen. Want er kunnen gevallen zijn, waarin de staat het niet voor zijn burger opneemt, omdat hij bang is voor den anderen staat of de zaak van den particulier zwak acht. Bovendien heeft de particulier geen invloed op den loop der procedure. Dit is ook nog een bezwaar van wat wij thans bereiken hebben.

Men zegt, dat, als een particulier naar een internationale instantie gaat, hij misschien een spanning veroorzaakt tusschen zijn staat en den anderen. Misschien kan een recht van veto van den staat dit voorkomen. Maar eigenlijk is dit niet noodig. Men wordt gewoon aan den nieuwen toestand. Ook kan men zeggen, dat de spanning tusschen de staten veel groter is, als een staat het opneemt voor zijn burger, dan als de burger zelf naar de internationale instantie gaat.

Men zegt, dat de internationale instanties te veel werk zullen krijgen, als particulieren er voor kunnen verschijnen. Zoo'n vaart loopt het niet. Bovendien is er een rem, omdat de particulieren het moeten betalen.

Het Instituut de Droït Internazional heeft zich de laatste jaren met de zaak bezig gehouden. In een rapport aan het Instituut uitgebracht, wordt voorgesteld een internationale instantie voor particulieren. Het recht op bescherming van zijn onderdanen tegen vreemde staten is een regel van het internationaal recht. Dit wordt erkend. Wordt het voorstel, bij het Instituut ingediend, aangenomen, dan kunnen particulieren bij de internationale

instantie komen voor inbreuk op de eerste menschenrechten. Voorts is nog een rapport aan het Instituut uitgebracht, waarin staat, dat alle acties van vreemdelingen tegen een staat moeten kunnen komen voor een internationale instantie. Men vond, dat het eerste rapport te ver ging.

De conferentie van internationaal privaatrecht van Den Haag van 1926 heeft een protocol aangenomen, waarin staat, dat het hof bevoegd moet zijn op het gebied van internationaal privaatrecht. Als dat er komt enerzijds en als anderzijds particulieren kunnen komen voor een internationale instantie wegens inbreuk van recht op vrijheid, op godsdienst en leven, dan zullen wij reeds een grooten stap vooruit zijn.

Wel is de tijd somber voor de ontwikkeling van het internationaal recht. Maar spr. kan zich niet voorstellen, dat wij hierbij blijven staan, want dan zouden wij aan het eind der beschaving zijn gekomen. De rechtsontwikkeling zal voortgaan. Het kan lang duren, maar wanhopen mogen wij niet! (Applaus.)

GEDACHTENWISSELING

Bij een gedachtenwisseling, welke volgde, be-toogde de heer De Wilde, dat het permanente hof zijn jurisprudentie sedert de arresten nopens de Servische en Braziliaansche leeningen permanent heeft vastgelegd.

De heer Van Wessem herinnerde aan de overeenkomst tusschen Frankrijk en Hollandsche banken betreffende leeningen, waarin staat, dat geschillen, de goudclausule betreffende, voor het permanente hof gebracht zullen worden. Kunnen in zulk een geval particulieren niet rechtstreeks voor het hof dagvaarden?

De heer Limburg antwoordde den heer De Wilde o.m. erop wijzende, dat het hof sedert genoemde arresten vernieuwd is, zoodat men niet kan zeggen, of de jurisprudentie permanent is geworden.

In de overeenkomst tusschen Frankrijk en andere banken komt een goudclausule voor, buitengewoon sterk. Als daarbij een beroep op het hof mogelijk is, kan toch geen particulier met art. 34 van het Statuut van het hof de zaak voor het hof brengen. Want dit artikel spreekt duidelijk van «alleen de staten».

De voorzitter heeft ten slotte den inleider voor zijn voordracht en den minister van justitie voor zijn tegenwoordigheid bedankt.

Wetgeving

WETSVOORSTEL BETREFFENDE DEN HANDELSEIGENDOM

TOELICHTING.

Mevrouw, Mijne Heeren,

Men kent het wedervaren van de wet «op den handelseigendom». Een wetsvoorstel werd, op 3 Februari 1927, in de Kamer ter tafel gelegd door den heer Wauwermans. Er werd verslag over uitgebracht, op 13 Juli 1928, door den heer Meysmans, nadat het door de Middenafdeeling gewijzigd was; daarop volgde, op 21 December 1928, een ontwerp van de Regeering. Dit ontwerp werd, tegen het einde van de zitting 1925/1929, als grondslag genomen voor de behandeling in de Kamer en achteraf in den Senaat. De wet werd voorgoed aangenomen, op 27 Mei door de Kamer en op 30 Mei 1931 afgekondigd.

Op het voornaamste punt, de schadeloosstelling wegens uitwinning, welke den eerbied aan den handelseigendom verschuldigd moet bekrachtigen, wijkt de wet, in ruime mate, van de ingediende voorstellen af. Na een ervaring van ruim twee jaren, mag men zeggen dat zij onuitvoerbaar is. De handelaar die rechten moet doen gelden, wordt er geenszins door beschermd.

Het nieuw artikel 1762¹ van het Burgerlijk Wetboek voorziet dat de huurder van een goed gehuurd met het oog op de opening van een winkel, recht heeft op een vergoeding ten laste van den verhuurder, in geval deze, ten minste zes maanden vóór het verstrijken der pacht, de voorkeur gevraagd maar niet verkregen heeft voor de vernieuwing der huurovereenkomst. Dit recht bestaat echter alleen ten laste van den verhuurder die het goed voor zichzelf teruggenomen of aan een ander persoon het genot van het gehuurd goed toegestaan heeft en er denzelfden of een gelijkaardigen handel drijft.

Bijsgevolg, wordt de handelseigendom slechts beschermd tegen onmiddellijke en klaarblijkelijke concurrentie en niet tegen het eenvoudige doch rampspoedig feit der uitwinning.

Anderzijds, wordt de vergoeding niet berekend volgens de schade welke aan den ontzette huurder bekkend wordt, maar naar rato van de vermeerdering van de huurwaarde welke het goed verkregen heeft, dank zij de nhand van den huurder. Deze vermeerdering moet dan nog, voor de laatste drie jaren bewoning, ten minste meer dan een vierde van de huurwaarde van de eerste drie jaren pacht bedragen. Ten slotte, bedraagt de hoogste vergoeding een jaar pacht. Men ziet in, tot welke moeilijkheden de toepassing van dergelijke bepalingen aanleiding geeft.

Daar wij practisch werk willen leveren, binnen het kader der bestaande wet, stellen wij een tekst voor, welke uit de wet al de beperkingen licht, welke ingaan tegen het gezond begrip van den handelseigendom. Elke huurder-handelaar die, zonder gegronde redenen, uit zijn goed ontzet wordt, heeft recht op een vergoeding en deze moet al de schade dekken welke hij lijdt.

In de plaats van het begrip der ongebillijke verrijking van den eigenaar, waarvan de wet van 1931 uitgaat, stellen wij dit van de noodzakelijke vergoeding van de onrechtmatig aan anderen berokkende schade. Naar onze meening, zullen wij aldus de billijkheid dichter benaderen.

E. JENNISSEN.

WETSVOORSTEL

Eenig artikel.

De artikelen 1762¹ en 1762² van het Burgerlijk Wetboek worden door de volgende bepalingen vervangen:

Art. 1762¹. — Wordt, bij het verstrijken van de huurovereenkomst, het genot van het goed dat voor het drijven van een kleinhandel werd verhuurd, zonder een billijke reden overgenomen door den verhuurder of toegekend aan een ander persoon dan de huurder, dan heeft deze, ten bezware van den verhuurder, recht op vergoeding, in geval hij, ten minste zes maanden vóór het einde van de huur, de vernieuwing van de overeenkomst, aan normale voorwaarden, mocht hebben aangevraagd.

Moet, in den persoon van den verhuurder, als een voldoende reden worden beschouwd voor de niet-vernieuwing van de overeenkomst, de wensch van zelf het verhuurde goed te betrekken of het door zijn echtgenoot, zijn afstammelingen of dezer echtgenooten te doen betrekken, mits deze wensch verwezenlijkt wordt door een werkelijke, en minstens driejarige en persoonlijke betrekking.

De verschuldigde vergoeding zal de schade dekken, aan den huurder wegens zijne uitwinning veroorzaakt, tot het maximum van het bedrag van drie jaren huur.

Art. 1762². — Elk van partijen kan door de bevoegde rechtbank de krachtens artikel 1762¹ verschuldigde vergoeding op tegenspraak doen vaststellen.

De aanvraag mag vóór het verstrijken van de huurovereenkomst worden ingediend; zij verjaart een jaar na de beëindiging der huurovereenkomst.

De betaling van de vergoeding kan niet worden bevorderd vóór het verstrijken der huurovereenkomst.

E. JENNISSEN—M.H. JASPAR.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

VERGADERING VAN VRIJDAG
27 APRIL 1934

De vergadering werd voorgezeten door Mr. Emiel Wildiers. Nadat namens het bestuur enkele mededeelingen waren gegeven, werd het woord verleend aan Mr. Robert Houben, die zou handelen over «De betrekkelijke daden van koophandel in de rechtsleer en de rechtspraak».

Het gaat hier hoofdzakelijk, zegt spreker, over de omschrijving der daden voorzien in art. 2 laatste lid, der wet van 15 December 1872. In een der laatste werken over handelsrecht, Les Nouvelles, worden de handelsdaden in drie reeksen onderverdeeld: de daden van koophandel bij wetsbepaling, deze voorzien door art. 2 laatste lid, en eindelijk de bijkomstige daden van koophandel. Deze laatste reeks wordt niet door een wettelijk voorzien, en spreker gaat het ontstaan na van art. 2, laatste lid. De onvolledige omschrijving die wij nu hebben, bestond reeds in de rechtspraak, en de wetgever heeft hiervan geene nadere omschrijving willen van geven. Spreker ontleedt verder de evolutie der rechtspraak en rechtsleer in Frankrijk en in België, en wijst op de geïkaardige ontwikkeling alhoewel op twee verschillende wetteksten wordt gesteund. Het beste criterium blijft nog steeds de handels-balans van den handelaar: zijn daden van koophandel, al deze welker verrekking als dusdanig worden ingeschreven.

Mr. Rob. Houben wordt welverdiend toegejuicht, want zijne uiteenzetting was zoo glashelder, dat geen der aanwezigen nog middel vond vragen te stellen of opmerkingen te maken. De Voorzitter kon dan ook onmiddellijk overgaan tot de voorstelling van den tweeden spreker, Heer J. Meulemeester, Adjunkt-havenkapitein, voorzitter van den Vlaamschen Scheepvaartbond, welke zou handelen over «Het kanalen-net der Provincie Antwerpen en de verbeteringen die er aan zullen gebracht worden in verband met de voltooiing van het Albert-kanal-Noordtracé».

Spreker toont ons op de kaart het bestaande kanalen-net, met aanduiding van tonnemaat: de Kempische vaart, het verbindingskanaal en de gekanaliseerde Nete tot Herenthals. Al deze kanalen verschillen in breedte en in diepte, en zijn voorzien van zeer talrijke sluizen. Het Albert-kanal, dat aanvankelijk was opgevat als een kolen-afvoerkanaal, zal toegang verleen van 2.000 ton, daar waar tot nog toe de grootste tonnemaat voor binnenvaarten 1.300 ton was. Van Antwerpen tot Herenthals, en van Hasselt tot Luik is het kanaal in uitvoering bijna voltooid. De betwisting liep over de verbinding tusschen Hasselt en Herenthals, hetzij over het Noordtracé, hetzij over het Zuidtracé. De voorstanders van het Zuidtracé wezen op de gemakkelijker aansluiting met de kanalen der Provincie Brabant en de mogelijkheid van water-afvoer van de rivier de Demer. De overstromingen in de Demervallei houden echter verband met een reeks vraagstukken, die toch hunne oplossing moeten krijgen, en het wegnemen van water uit de Demer, kan nadeelig zijn voor de Schelde boven Antwerpen. Tegen het Noordtracé werd aangevoerd het gevaar van verzakking in de buurt van Kwaadmechelen, alwaar juist eene groote sluis voorzien is. Dit gevaar is echter denkbeeldig, daar de kolenlagen aldaar vooreerst zeer arm zijn, en verder veel te diep liggen opdat er ooit zou aan gedacht worden deze te ontginnen. Moest dit toch gedaan worden, dan zou juist de diepte waarop de kolenaders gelegen zijn op zichzelf reeds een voldoende waarborg tegen verzakking bieden. Spreker toont vervolgens de verbeteringen die te Antwerpen zelf zullen aangebracht worden: het graven van een groot lichters-dok, de verbinding met de haven, enz.

Na korte bespreking, en een dankwoord van den Voorzitter, wordt de vergadering geheven.

De Vliet, Nationalestr. 46, Antw. (C. Van Gerven).